

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878
NO. 51. — STEV. 51.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870
NEW YORK, FRIDAY, MARCH 3, 1933. — PETEK, 3. MARCA 1933

TELEFON: CHelsea 3-3878
VOLUME XLII — LETNIK XLII

ADOLF HITLER JE SKLENIL, DA POSTANE DIKTATOR

NAJIZPADEJO NEDELJSKE VOLITVE TAKO ALI TAKO. HITLER SE NE BO UMAKNIL S SVOJEGA MESTA

Narodni socialisti so si sicer svesti zmage, toda tu da poraz jih ne bo prav nič presenetil. — Šestdeset tisoč nacijev pomaga policiji. — Bavarska nastopa proti fašistom. — Dopisnica moskovskega lista je bila aretirana. — Maksim Litvinov je proti temu protestiral.

BERLIN, Nemčija, 2. marca. — Mogočneži, ki so sedaj na krmilu Nemčije, so sklenili, da bodo ostali na krmilu, pa naj nedeljske volitve izpadejo tako ali tako.

Hitler, Hugenberg, von Papen in Seldte so si sicer svesti zmage, pa tudi če njihove stranke ne zmagajo, ne bodo prav nič presenečeni.

Ta njihov sklep je jasno razviden iz govorov, ki so jih imeli danes. V to svrhu so tudi pridobili policiji šestdeset tisoč fašističnih rjavosrajčnikov. V slučaju potrebe bodo to število še povečali.

Državni kancler Hitler je rekel: — Da zadostimo Bogu in naši vesti, smo se ponovno obrnili na nemški narod s pozivom, naj odloči. Ako nas bo pustil nemški narod v tej usodepolni uri na cedilu, naj nam nebo odpusti, če bomo korakali po začrtani poti v edinem namenu, da rešimo Nemčijo.

Nemški poljedelski minister dr. Alfred Hugenberg je pa izjavil: — Mi bomo ostali na svojem mestu, pa naj se zgodi karkoli hoče.

Zelo značilna je tudi izjava ministra Seldte-ja, ki je rekel: — Če bomo dobili pri nedeljskih volitvah enoinpetdeset odstotkov sedežev, bo dobro in prav. Če jih pa ne dobimo, bo vladana dežela brez parlamenta. Izid volitve je za nas stranskega pomena.

Ministerjalni ravnatelj Walter Funk je rekel angleškemu poročevalcem: — Povedati vam hočem brutalno resnico, da z imenovanjem Hitlerja za državnega kanclerja ni nastala samo izprememba v vladi, ampak je bil ves režim temeljito izpremenjen. Sedaj je treba izbirati samo med dvema alternativama: — med nacionalistično in komunistično Nemčijo. Parlamentarne vlade je konec.

NUERNBERG, Nemčija, 2. marca. — Državna vlada na Bavarskem, katero kontrolira bavarska ljudska stranka, je za pet dni suspendirala tri fašistične liste.

BERLIN, Nemčija, 2. marca. — Vladni predsednik province Sigmaringen, ki je pod vplivom centra, je bil danes odstavljen, ker ni hotel prepovedati katoliških časopisov.

BERLIN, Nemčija, 2. marca. — Izza požara v nemškem državnem zboru je bilo po raznih nemških mestih aretiranih nad petsto oseb, ki zavzemajo odlična mesta v nemški komunistični stranki.

Včeraj je bila aretirana dopisnica moskovskega časopisa "Izvestja", Lilly Keith.

Sovjetski zunanji minister Maksim Litvinov, ki je prišel za par dni iz Zeneve v Berlin, je vložil proti aretaciji odločen protest.

LONDON, Anglija, 3. marca. — Londonski Daily Herald poroča, da se pripravlja v Nemčiji pogrom proti Židom, kakoršnega še ni bilo v zgodovini.

List je dobil tozadevno poročilo baje iz "najbolj zanesljivega vira", toda tega vira ni hotel objaviti.

V Nemčiji je šeststotisoč Židov, ki živijo v neprestanem strahu. Med njimi jih je več tisoč, ki so označeni kot komunisti in socialisti. Vsi ti so na črni listi, in njih se bodo Hitlerjevi pristaši najprej lotili. "Herald" pravi, da zamore edinole pritisk svetovnega mnenja preprečiti strašno katastrofo.

Senator Walsh je nenadoma umrl

MORNARICA JUGOSLAVIJE

Z graditvijo mornarice je morala vlada prenehati. Zmanjkalo je potrebnega denarja. — Ne more dobiti posojila v Angliji.

Beograd, Jugoslavija, 2. marca. V sled pomanjkanja denarja, ker vlada ni mogla dobiti posojila v Angliji, je bil načrt za povečanje jugoslovanske vojne mornarice popolnoma ustavljen.

Jugoslavija ima sedaj v Angliji v delu eno križarko, ki bo veljala \$15,000,000, eno šolsko ladjo v Hamburgu na račun vojne odškodnine, in Škodove tovarne bodo izdelale topove za novega ruskega "Dubrovnik", ki bo oborožen z 12-palčnimi topovi.

Ze dalje časa so v teku pogajanja za zgradbo več bojnih ladij, toda pogajanja do sedaj niso imela uspeha. kajti angleške tvrdke zahtevajo plačilo v gotovini, ne pa v obroklih.

Angleška ladjedelnica Yarrow in francoska tvrdka Les Chantiers de la Loire v Nantesu imata dogovor, da si v zgradbi ladij razdelita naročilo Jugoslavije; slične dogovore imajo tudi druge angleške in francoske ladjedelnice.

Obe gori imenovani ladjedelnici imata svoje podružnice v Jugoslaviji, tvrdka Chantiers v Splitu, Yarrow pa v Kraljevicu. Obe tvrdki sta se trudili že več let, da dobita naročilo za bojne ladje, katere je sklenil graditi generalni štab, toda zaradi slabih finančnih razmer ni prišlo do nikakega sporazuma.

ČERMAKU SE VRAČA ZDRAVJE

Čilkaški župan se primerno dobro počuti. — Pljučnico so zdravniki uspešno premagali.

Miami, Fla., 2. marca. — V sled vidnega izboljšanja v zdravstvenem stanju župana Čermaka iz Chiegega imajo zdravniki upanje, da bo v kratkem ozdravel.

Komplikacije, ki so nastale v sled strela Giuseppe Zangara, so se izboljšale in župan se počuti primeroma dobro v oksigenem šotoru na strelni bolnišnici.

Dr. Frederick Tice iz Chicago, izvedenec za srčne bolezni, je rekel, da ima trdno upanje, da bo župan Čermak okreval, ako ne nastopijo nove komplikacije.

Poleg dr. Tice in drugih zdravnikov zdravi župana Čermaka tudi dr. Meyer, ki je rekel, da Čermak dobro premaguje pljučnico. Z novo oksigeno pripravo je bilo županu zelo olajšano dihanje.

Po X-žarkih so zdravniki dognali, da se je pljučnica že umaknila z desne strani pljuč.

FORD BO ODPRL BANKE

Detroit, Mich., 2. marca. — Henry Ford in senator Couzens se posvetujeta, na kaki podlagi bi Ford odprl v Detroitu dve banke, da bi bil končan bančni praznik.

ODPELJANI MILIJONAR SE JE VRNIL

Zaenkrat še ni znano, če so odvajalci dobili odkupnino v znesku šestdeset tisoč dolarjev.

Denver, Colo., 2. marca. — "Denver Post" poroča v posebni izdaji, da je bil Charles Boettcher, sin milijonarja, najden živ.

Boettcher, čegar oče je najbogatejši mešan v Denverju, je bil 12. februarja odpeljan iz garaže na njegovem domu in zločinci so ga držali za odkupnino \$60,000.

Pozneje je policijski komisar Albert C. Clark to vest potrdil. Prostor, kjer je bil Boettcher najden, še ni bil označen. List pravi, da bodo natančni podatki o tem objavljeni.

Clark je pozneje rekel, da odkupnina v znesku \$60,000 ni bila izplačana. 31 let stari Boettcher je bil izpuščen iz avtomobila in je takoj telefonično poklical svojega očeta, Claude K. Boettcher. Šel je na dom svojega očeta, kamor je tudi takoj prišel policijski komisar, da izpraša Boettcherja.

DRŽAVE PROTI PROHIBICIJI

Springfield, Ill., 2. marca. — Državna prohibicijska postava je sedaj mrtva točka. Senat je pred kratkim glasoval za odpravo te postave in takoj zatem je tudi legislatura glasovala za odpravo. Obe predlogi bosta predloženi guberneru Henryju Horneru v podpis. Gubernor se je že prej izrazil, da bo tozadevno predlogo podpisal.

Takoj zatem je šla legislatura na delo za sklicanje državne konvencije, ki bo razpravljala o preklicu zvezne prohibicije. Konvencija se bo vršila do 10. julija v Springfieldu.

Indianapolis, Ind., 2. marca. — Gubernor Paul V. McNutt je podpisal predlogo, ki odpravlja prohibicijsko postavo drž. Indiana.

Podpisal je tudi predlogo, ki dovoljuje izdelovanje in prodajo piva, ako bi kongres ublažil Volsteadovo postavo.

POSEBNO ZASEDANJE KONGRESA

Washington, D. C., 2. marca. — V Kapitolu je bilo danes objavljeno, da bo novi predsednik sklical novi kongres koncem meseca marca k posebnemu zasedanju. Sprva je bilo rečeno, da bo posebno zasedanje sklicano meseca aprila, toda položaj, v katerega so zašle banke, zahteva takojšnje akcije.

FRANCOSKI POSLANIK BO ODPOTOVAL

Washington, D. C., 2. marca. — Francoski poslanik Paul Claudel bo zapustil svoje mesto ter bo odpotoval 5. aprila, proti Parizu. — Njegov naslednik bo Andre de la Boulaye.

JAPONCI PRODIRAJO

Japonci stalno napredujejo. — Na celi črti se Kitajci upirajo. — Japonci so prepričani, da bodo Kitajce porazili.

Lingyuan, Mandžirija, 2. marca. — Navzlie trdovratnemu odporu Kitajcev prodirajo Japonci iz šestih smeri proti glavnemu mestu provincije Džehol, Čangtefu, čegar zavzetje bo pomenilo konec osvoboditve Džehola.

V sled dosedanjega naglega napredka so Japonci prepričani, da bodo obletnico zavzetja Mukdena 10. marca 1905 obhajali v džeholskem glavnem mestu.

Glavni japonski armadi pa se upira kitajska vojska, katero je poslal maršal Čang Hsiao-liang. Med predno japonsko stražo in med glavnim mestom je še razdalja 75 milj. V tej pokrajini so najboljše kitajske čete, ki bodo skušale zadržati Japonce.

V svojem naglem prodiranju so Japonci tudi ovirani, ker ne morejo dobiti za seboj dovolj municije in živeža.

Japonski poveljniki so naznanili svojim vojakom, da je pot v Čingtefu odprta, da so kitajske obrambne čete razbite in zavzeta vsa mesta, ki branijo pot do glavnega mesta.

V veliki nevarnosti se nahaja japonska posadka v mestu Čifeng, ki so ga včeraj zasedli, kajti z bližnjih hribov so Kitajci navajali na mesto in vnel se je vroč boj, čegar izid še ni znan.

Kitajski glavni stan noče priznati kitajskega poraza v okolici Lingkyuana in tudi zanikujejo, da bi bili Japonci zavzeli drugo kitajsko obrambno črto, kakor zatrjujejo Japonci. Priznavajo pa, da so se Japonci polastili Talpinfanga in Lingtungua.

Dairei, Mandžirija, 2. marca. Vse železnice države Mančukuo so bile izročene upravi žveze mandžurske železnice, ki je japonska last.

Načrt za prevzete mančukuo železnice je izdelal ravnatelj mandžurske železnice in je po dovoljenju parlamenta zvešal obratovno glavnicno od \$183,224,000 na \$296,000,000. Železniška uprava bo tudi upravljala železnice v severni Mandžuriji do Harbina.

Železnica v južni Mandžuriji je za Japonce velike važnosti, ker je z njo odprta japonska trgovina z Mandžurijo.

PREDSEDNIK HOOVER — ČASTNI DOKTOR

Leoben, Avstrija, 2. marca. — Tukajšnja rudniška akademija je imenovala ameriškega predsednika Hoovera za častnega doktorja.

ŠPECIJALIST OBTOŽEN KRIVE PRISEGE

Chicago, Ill., 2. marca. — Danes je bil obtožen znan špecijalist za živčne bolezni, dr. Orlando F. Scott zaradi krive prisege. V zadevi dveh veteranov, ki sta zahtevala od vlade odškodnino, je haval navedel napačne podatke. Prisegel je, da sta jetična, toda postava izbrisana iz ustave Združenih držav.

NA VOŽNJI PROTI WASHINGTONU GA JE ZADELA SRČNA KAP

WILSON, N. C., 2. marca. — Senator Thomas J. Walsh iz Montane je nenadoma umrl v vlaku, ko je bil na potu v Washington, D. C. Prva poročila železniških uradnikov so naznanila, da je senator umrl v spanju. Njegovo truplo so vzeli iz vlaka v Rocky Mount.

IZ ZGODOVINE PROHIBICIJE

Ze prvi naselniki so hoteli odpraviti pijačo. — Skušali so pregovoriti ljudi, da ne bi preveč pili.

Washington, D. C., 2. marca. — Prohibicijsko gibanje, ki je slednjič imelo za posledico prepoved izdelovanja, prodajanja in uživanja vseh opojnih pijač, je imelo svoj početek že v prvih letih naseljevanja v Ameriki.

Toda to gibanje se ni pričelo z načrtom, da bi bile opojne pijače prepovedane, temveč so skušali ljudi pregovoriti, da so se odrekli pijači, ne pa da bi sprejeli kako postavo, ki bi prepovedovala opojne pijače.

Takoj pri prihodu prvih naseljencev se je pričelo gibanje, odvaditi ljudi uživanja opojnih pijač.

Prva večja kampanja, ki je imela namen prepovedati vse opojne pijače, se je pričela v Zdr. državah okoli leta 1830.

Med leti 1846 in 1885 je trinajst držav sprejelo prohibicijske postave. S časom pa so bile te postave razglašene za protiusstavne, ali pa so bile odpravljene.

Leta 1869 je bila ustanovljena prohibicijska stranka in agitacija je bila obsirna in zelo živahna. Leta 1880 je država Kansas vpisala v svojo ustavo prohibicijsko postavo. Druge države so samo poskušale; so sprejele postavo in jo zopet odpravile in tako so leta 1905 imele prohibicijsko postavo samo tri države: Kansas, Maine in North Dakota.

V tem času je postala antisalonska liga, ki je bila ustanovljena leta 1893 v Oberlin, O., zelo močna. Antisalonski ligi so se pridružile še druge organizacije, katerim se je posrečilo pridobiti za svojo idejo do leta 1913 devet držav.

Leta 1913 je senator Sheppard stavil predlogo za prohibicijo za vse Združene države. Svetovna vojna je temu gibanju pripomogla. Leta 1919 sta glasovali za prohibicijo dve tretini držav. Zadnja je bila Nebraska, ki je potrdila prohibicijo 16. januarja 1919. Postava je stopila v veljavo o polnoči 16. januarja 1920.

Proti tej postavi je stalno kazala svoje nasprotstvo javnost. Vlada je vsako leto določila za izvedbo prohibicije težke milijone, toda prohibicija ni bila nikdar uveljavljena.

Demokratska stranka je v svoji predsedniški kampanji obljubila, da bo odpravila prohibicijo in sedaj je tudi upanje, da bo ta postava izbrisana iz ustave Združenih držav.

Izvoljeni predsednik Franklin D. Roosevelt je senatorja izbral za generalnega pravdnika v svojem kabinetu. Več let je zavzemal odlično mesto kot senator. Star je bil 73 let.

Pred enim tednom se je z aeroplanom odpeljal v Havano na Kubi, kjer se je poročil z vdovo bogatega trgovca v Havani, Mrs. Nieves Perez Chaumont de Truffin.

Civilni in cerkveni poročni obredi so bili opravljeni na nevestinem domu v predmestju Havana Marianao.

Kmalu po poroki sta se z aeroplanom odpeljali v Miami, Fla.

Senator Walsh in Mrs. de Truffin sta se poznala okoli tri leta, ko sta se seznanila v New Yorku. Njen mož je umrl v juliju 1926.

Železniški uradniki pravijo, da je senatorja Walsha zadela kap malo prej, ko je vlak dospel v Wilson.

V vlaku je bil slučajno nek zdravnik in poklicali so drugega zdravnika, ko je pripeljal vlak v Wilson.

Njegovo soprogo, ki je skoraj omedlela, so prepeljali v Ricks hotel v Rocky Mount.

Vzrok smrti senatorja Walsh ni bil še naznanjen, toda železniški uradniki zatrjujejo, da ga je zadela kap na sree.

Mrs. Walsh je vstala jutraj o pol sedmih in je našla svojega moža ležati na tleh nezavestnega. Mrs. Walsh je poklicala železniške uradnike. Vlak je bil takoj ustavljen v Wilson in je bil poklican dr. M. A. Pittman, toda senator Walsh je bil že mrtev.

Njegovo truplo bodo prepeljali v Washington.

Walsh je bil nepretrogoma senator od leta 1913. Od leta 1924 je bil vedno predsednik demokratičnih konvencij.

Senator Walsh je bil sin revne irske družine. Kot deček je prevzel v mestu službo prizigaleca pouličnih svetilk. Medtem pa se je vedno učil. Pozneje je bil učitelj visoke šole v Sturgeon Bay, Mich. Medtem pa se je vedno še učil in je leta 1884 dovršil Wisconsin vseečilišče.

Nekaj let je bil odvetnik, dokler ni stopil v politiko, v kateri je dosegel velike uspehe. Leta 1912 je bil prvi izvoljen v senat, kjer je ostal do svoje smrti.

DALADIER SE BO POSVETOVAL Z LONDONSKIMI DRŽAVNIKI

Pariz, Francija, 2. marca. — Francoski ministrski predsednik Daladier bo v kratkem odpotoval v London, kjer se bo posvetoval z angleškimi ministri glede vojnih dolgov.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Glas Naroda

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates for various durations: Za celo leto velja za Ameriko in Za New York za celo leto, etc.

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

GLAS NARODA izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA, 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3878

JAPONSKA IN LIGA NARODOV

Dve leti bo kmalu, odkar so začeli Japonci svoje vojaške operacije v Mandžuriji. Liga narodov je že od začetka obsojala njihovo početje. Japonska kot članica Lige narodov se je morala ponovno zagovarjati. Njen zagovor ni zadostoval.

Liga jo je sodila in obsodila, češ, da je prekršila Kelloggov mirovni pakt in pogodbo sklenjeno med devetimi državami.

Japonska se pa ni niti malo brigala za to obsodbo. Njeni delegatje so ogorčeni vstali in odšli. Njihov voditelj Matsuoka je še zaklical: — Nikdar več se ne vrnemo!

Japonska bo hodila na Daljnem iztoku po svoji lastni in jasno načrtani poti.

Z orožjem na zavzela kitajsko provinco Jehol ter jo priključila državi Mančukuo, pa naj se Liga narodov na glavi postavi.

Japonci še niso podrli za seboj vsch mostov. V Ženevi je še vedno ostala japonska delegacija, ki se bo udeleževala sej razorožitvene konference in "delala za svetovni mir".

Tudi v bodoče bo igrala komedijo, katero zna tako mojstersko igrati.

Navzlic temu so pa dogodki zadnjega časa nekaj pokazali, česar ni mogoče utajiti: Liga narodov se je popolnoma izjalovila kot zaščitnica miru in kot varuhinja napadenih narodov.

Mašinerija versailleske mirovne pogodbe noče funkcionirati. Vse, kar je bilo zgrajeno v Versaillesu, je bilo zgrajeno na pesek. Navidez tako ponosna zgradba se mora prej ali slej porušiti.

V Južni Ameriki divja vojna med Bolivijo in Paragvajem. Na Daljnem iztoku se vrše obupni boji med Kitajci in Japonci. Liga narodov protestira, toda njeni protesti so bob v steno.

Malo prezgodaj bi bilo trditi, da pomenja mandžurski spor konec Lige narodov, toda dogodki na Daljnem iztoku bodo izredno velike važnosti za njeno usodo.

Ko je japonska delegacija demonstrativno odšla iz dvorane, je izjavil točasni Ligin predsednik, Belgijec Hyman: — To zadevo je treba urediti potom mednarodnega razsodišča!

To je lahko reči, dosti težje je pa namero izvesti.

Če ne bo mogoče Japonske zlepa pregovoriti, da bo izpremenila svojo politiko ter odpoklicala svoje vojaštvo iz Mandžurije in iz Jehola, tudi zgrda ne bo šlo. Japonska je premočna in preveč mogočna, da bi se zbalala kakih pretenj.

Liga narodov pravi, da ne bo priznala nove mandžurske države, ki jo je krstila Japonska z imenom Mančukuo.

Za to pretnjo se brigajo Japonci toliko ko za lanski sneg. Svoj cilj dosegaajo, oziroma so ga že dosegli, vse drugo jim pa ni mar.

Iz Slovenije.

Krvav zaključek godovanja.

Na Klanec pri Vačah so godovali in se je družba v noči razhajala precej vinjena. Okrog 3. zjutraj so počili trije strel in sta dva zadela 20-letnega posestnikovega sina Franceta Župančiča iz Slivne. Mladenič ima precej nevarno rano na glavi in so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico. Napadalec orožniki še niso izsledili.

Nezman mrtvec.

V gozdu poleg vasi Kalise pri Rogatecu so našli te dni truplo neznanega moškega. Bil je to najbrže prosjak, ki je šel ponoči od hiš in zabredel v gozdu, padel v potok ter zmrznil. Neznancee je bil star okrog 45 let, lase je imel ostrižene. Obleden je bil v črno raztrgano suknjo, temnorjave hlače in nosil je tudi moder predpasnik.

Podrobnosti o zakonski tragediji v Halozah.

Te dni smo poročali, da je posestnik Jurij Pernek iz Gruškovja ubil ponoči svojo ženo Marijo, ki je bila že ležla k počitku. Ta zločin je posledica dolgotrajnih sporov, ki so nastali zaradi razofaranj v zakonu in pri skupnem gospodarstvu.

Zakon je bil sklenjen že leta 1921 in se je Jurij Pernek priženil k Mariji, ki je bila vdova in več let starejša od njega. Marija je imela iz prvega zakona sina, svojega drugega moža pa je vzela na soseset. V zakonu, ki je bil sprva na videz srečen, sta se rodila dva otroka, ki pa sta kmalu umrla. Ker sta bila zakonca soslastnika posestva, in ker se je vedno bolj uveljavljala velika razlika v starosti, ni bilo preprirov ne konca ne kraja. Sedaj, ko je te prepire zaključil zločin, je mož star 38 let, žena pa je štela že 53 let. Mož je že prej v preprirov večkrat napadel svojo ženo in je bil zaradi tega že večkrat kaznovan od 4 dni do 6 mesecev. Ker je bilo skupno življenje nemogoče, sta živela zakonca vsak zase. Ko je bil lani mož spet zaprt v ptuških zaporih zaradi napada na svojo ženo, mu je žena med tem zarubila vino in jabolčnik. Ko se je mož vrnil iz ječe, je bilo med njima zaradi tega seveda še večje sovraštvo. Nekega večera je prišel Jurij Pernek v sobo svoje žene, ki je že ležala v postelji. Ves razburjen je zahteval od žene pojasnilo, zakaj mu je dala zarubiti vino in jabolčnik. Že po prvih besedah ji je grozil, da jo bo ubil, in je tedaj ženin sin, ki je prenočeval v isti sobi, zaradi teh groženj kar napol obleden utekel iz hiše. Žena je moža zavrnila, češ, da mu bo že ob drugi priliki vse pojasnila. To je razburjenega moža še bolj razkačilo. Privlekel je iz kota sobe toporišče za motiko ter prišel z njim na vso moč udrihati po ležeči ženi. Šele ko se ni več ganila, je odšel. Ko se je čez kako uro vrnil sin, je bila mati že mrtva.

Komisija, ki je izvršila obdukcijo, je ugotovila po vsem životu nesrečne žene vse polno velikih krvavih podpludb, na trebuhu pa veliko rano, ki je sezgala do črevesja. Reva je bila slabotna, tr-

Naši v Ameriki.

Družini Mr. & Mrs. Nagode v Roseboom, N. Y., je nevarno zbolela hčerka Elsie. Nahaja se v bolniški oskrbi v Cooperstown, N. Y. Žeteli je, da se kmalu vrne zdrava in vesela k svojim starišem.

"Ameriška Domovina" piše dne 28. februarja:

Vsled pritiska od največjih clevelandskih bank, je bila tudi naša slovenska banka, The North American Trust Co. prisiljena, čeprav jako nerada, začasnoma ustaviti izplačevanje hranilnih vlog in čekovnega prometa. In vsi vlagatelji North American Trust Co., kot tudi ostalih bank, naj prijazno sodelujejo pri tem. Do nadaljnih odredbe se bo plačevalo na hranilne in čekovne vloge sledeče:

Pet odstotkov na vloge, ki so \$100 ali manj, in tri odstotke na vloge, ki presegajo vsoto \$100. To se tiče enako čekovnih kot hranilnih vlog, in sicer samo onega denarja, ki ste ga imeli v banki do sobote, 25. februarja zvečer. Ne tiče se pa ta določba onega denarja, ki ga prinesite ali ste ga prinesli od pondeljka naprej v banko. Te vloge se izplačujejo v polni vsoti, na čekovni ali hranilni promet, kadarkoli zahtevate.

Banka bo vodila za vsakega odjemalca dva računa. En račun gre za vloge do 25. februarja, katerih izplačilo je omejeno. Drugi račun se bo pa vodil za vloge, ki so bile narejene od pondeljka naprej. Karkoli ste naložili od pondeljka in boste naložili v bodoče, lahko dobitte vsak čas izplačano.

Koliko časa bo trajalo to poslovanje, se zaenkrat še ne more vedeti. Mnogo je odvisno od državnih postavovadje, kakšne postave bo naredila tozadevno v korist bančnih vložnikov.

27. februarja je preminul v Clevelandu za pljučnico Ana Biček, rojena Radič. Zapušča žalujočega soproga Johna in osem sinov.

Joseph Plevnik, predsednik slovenske hranilnice, The International Savings and Loan Company v Clevelandu, se že par tednov nahaja v bolniški postelji. Pred dnevi se je njegovo stanje nekoliko izboljšalo, zdaj pa se je zopet poslabšalo, vsled česar so začasnoma vsi obiski zabranjeni.

Zagonetni umor Geo. Carla, ki je bil 16. julija 1932 ustreljen v ozadju svoje grocerijske prodajalne, 2511 So. Crawford Ave. v Chicago, je zdaj razjasnjen. Policija je aretirala štiri moške, ki so baje priznali dejanje. Ti so: John Milošič, Joseph Fess, Ed-

PLEMENA INSULINDE SE RUDE...

Zdaj, ko je konec z uporomo nizozemske ladje "Sedem provincij" in ko je konec ugibanj, zakaj se je to zgodilo, premislimo malo življenje nizozemskih kolonij na Insulindi. Morebiti se nam bodo razjasnili vsaj daljni pogledi v ne ravno rožnato bodočnost nizozemske oblasti v teh prebogatih tropičnih predelih.

Insulindo (Vzhodna nizozemska Indija) poseduje tri rase, ki žive tam v najtesnejših odnosih: Bela, rmena in črna rasa. Trije narodi, ki jih še za enkrat drži na vajetih nizozemski človek. Prvotno je bila pravzaprav tu domovina Malajcev z vsemi plemenskiimi vejami in verstvi, pozneje pa je pritisnila sem s severozapada rmena rasa in končno bela iz Evrope. Nizomeci so ostali v svetovni borbi (Angleži, Portugaleci, Francozi in Španci) zmagovalci. (Če smo točnejši: Angleži so prvotno prepustili Nizozemcem to ozemlje, kar je pravi čudež za angl. gospodarski značaj). Istočasno so prodirale zmerom v večjih skupinah rmenne družine na Malajsko otočje, za katere pa se ni prvotno nihče zanimal. Saj Nizozemcem je bilo prvotno le za delave velikih tropičnih nasadov.

Nizomeci so se že v prvih časih prihoda brez najmanjšega odpora zakonsko vezali z Malajkami. Otrokom teh zakonov so bila odprta vsa vrata v bodočnost kakor čistokrvnim belcem: v urade, v vojsko, v mornarico, na železnico, pošto, da, celo v okrajne in okrožja. V poslanski zbornici v Bataviji sedi danes poleg 25 Nizozemcev tudi 30 Malajcev in 5 Kitajcev.

Velik del čistokrvnih Malajcev trpi vsekakor pod težko gospodarsko krizo, vendar ni toliko bede in glada, da ne bi mogle obične prehraniti vseh svojcev, če bi se vrnilo. Mnogo Malajcev so namreč Nizozemci razposlali iz Jave (prerodoviti otok, ki spada s svojimi 376 prebivalci na 1 kv. km med najbolj goste naseljene kraje sveta) na okoliške otoke, tako na primer 1 milijon na Sumatro, a 200.000 so jih presadili na Borneo in Celebes... Če bi se vsi to vrnilo na Javo, bo za Borneo in Sumatro neprijetnejše kakor za (četudi prenaseljeno) Javo. Če ne bo namreč slabih žetev, bo Javo prehranila (če že prehrani 38 milijonov ljudi, ima pa le 131.000 kv. km) brez težav 39 milijonov duš. Malajci pa bodo korparativno nastopili za svoje pravice...

Vendar niso Malajci tisti, ki vzemirjajo Nizozemce, te so začeli politični agenti šele zadnja leta zbujujati. Javanski Malajci, ki pripadajo po večini mohamedanski veri, nekaj tudi indijski, nekaj pa rimitivni, za enkrat še niso dorasli miselnemu svetu ev-

ropskih delavcev. Nemirneži so predvsem v rmenih plemenih: Kitajcih, Japoncih in Indokitajcih. Teh priseljejecev je danes že več milijonov. Rmeni človek ima danes vse zasebno bankarstvo v rokah, torej tudi kredit malega in najmanjšega človeka, dalje ima denarno zamenjavo (v Vzhodni Indiji je to briljanten zaslužek!), dalje uvoz najraznovrstnejših drobnarij iz Vzhodne Azije, ki jih pravzaprav nihče ne rabi, a kupuje vsakdo. Rmeni človek ima končno v rokah tudi tisk: Kitajcem in Japoncem pripadajo vsi malajski časopisi. Kaj se to pravi, vemo: Moč nad vsemi čitajočimi je železna. Časopis ustvarja oziračje zadovoljstva ali nezadovoljstva, določa cene, obresti, o nizozemskem postopanju poroča podtakljivo itd. Malajec je pod popolnim vplivom zolte rase.

Poleg žolih podjetnjevcv pa živi danes v Insulindi okrog četrtilijona mešanecv, ki so sicer družabno s strani Nizozemcev priznani, a sami brdko čitajo in doživljajo, da niso niti beli niti črni... Zakonske zveze s Kitajkami niso bile redke, so zadnje čase povsem prenehale. Sicer si kani Nizozemska pridobiti vsa plemena in rase z zakonskim mešanjem, toda tega ne bo nikoli dosegla. Naj namreč pomisli, da mešanec razume jezike in duševnost obeh polbratov, rnihi in belih, navajen je na klimo, ljubi svojo zemljo, čaštiveljen je; z ene strani mu pomenja svobodo Japonska, z druge Moskva — pri vsem tem pa ve, da ne bo mogel nikoli postati pravi Nizozemec. Ve, da zanj, četudi bi postal milijonar, ni prostora v prelepih evropskih mestih, kjer bi mogel nastopati kot enakopremičan človeštva. Za nizozemsko-črnske mešance ne preostaja drugega, kot misel na Insulindo, svojo pravo domovino, v kateri morajo postati pravi gospodarji, gospodarji v lastni hiši! Da se ti ljudje še danes dajo voditi od belcev, je kriva le še tenka plast belih višjih uradnikov po raznih okrožjih in okrajih. Prav tako tudi plasti belih častnikov vseh stopenj. Toda vedeti moramo, da zadnje čase že prevladujejo častniki z malajsko krvjo...

Take so razmere v Insulindi. Koliko časa bo še Nizozemska polnila svoje kašče iz prerodovitnih njiv teh tropskih otokov, je za enkrat še neznan. Vsekakor pa se Evropi tu majajo tla. Začenja se strašen klic: Popolnoma vse Malajske otoke Malajcem! Upor na ladji "Sedem provincij" je že nekak poskus kasnejših krvavih obračunavanj...

RADOVEDNEŽI

Ako se zgodi na ulici najneznatnejša nezgoda, se takoj nagrne množica od vseh strani na dotično mesto, pa z deljenimi čustvi spremlja dogodek. Zatorej se ne smemo čuditi, da je priklieala katastrofa, kakršna se je zgodila v Neunkirehenu, desetisoče radovednevcv na kraj razdejavanja. Mesto Neunkirehen je prešlo v enem samem dnevu nad 60.000 ljudi. Kakor hitro se je raznesla vest o katastrofi, so drle od blizu in daleč cele procesije tja kakor mravlje, ko se selijo...

vard Veselka in Ivan Grilec, svak umorjenega. Ponovno je zapletena tudi vdova Vera Grilec, ki pa taji, da je bila zraven. Kot poročajo listi, je Milošič izpovedal, da je on aranžiral umor, Fess pa je aktualni morilec. Šlo je za delitev zavarovalnine v vsoti \$15.000, katero je oskrbel Carlov svak I. Grilec. Milošič — star je 50 let — je pa imel namen, da se poroči z vdovo. Fess pravi, da je dobil \$800 za umor.

Peter Zgaga

PREZGODNJE VESELJE.

Prijatelj mi piše in pravi:

— Nekam pust si postal v zadnjem času, Zgaga. Kaj je vendar s Teboj? Pa ja nisi zaljubljen! Le tega se merka, če ne. Te bom izključili iz naše bratovščine. Otresi se vendar čemernih misli, bodi veder in vesel, kajti krasni časi se nam bližajo. Časi, kakršni so bili pred trinajstimi in petnajstimi leti! Saj se jih menda še spominjaš. Če kaj čitaš, moraš vedeti, da je prohibiciji odklenalo. Suhači so šli po globe. Mogočno Rooseveltovo ime jih je poslalo ponje. Rooseveltovo ime in volja naroda. Kmalu homo zopet hodili s pelcami na korner. In za deset centov Ti ga bo nalil bartender zrhan pajnt, za dobro mero ti bo pa še tretal par drinkov. Dolga bara in štanga pred bano, za bano pa ogledalo preko vse stene, da se boš lahko gledal, ko bo boš luekal v božjem strahu. Na koncu bare pa lumc: klobasice, arniki, sir, salame, praščiji parklji, kruh in sol, čebula, železna, poper in paprika. Vsega si boš lahko do mile volje naložil, če boš pri bari za kozarec piva nikel spendal. Žganje bo zopet po deset centov drink, (kanadsko dva za kvoder), galona californijskega vina pa po petinsedemdeset centov. Vsi ljudje bodo zanoseni. Zasluzili sicer ne bodo dosti. Toda čemu, ker bo vse strahovito poceni. Na vse dolgove bo moratorij. To se pravi, dati dolga ne bo treba vračati in tudi obresti ne plačevati. Vsak bo moral delati. Tistega, ki ne bo hotel, bo policija preganjala. Saj se še spomniš, kako je bilo med vojno. Kvartirji bodo poceni. Dva meseca ti ga bo dal landlord zastojal. Vse ti bo prepalintal in prefiksiral, in če se boš hotel seliti, te bo na kolenih prosil: — Ostani! Hude čase smo pretokli, Zgaga, toda sedaj je vsega konec. Konec trpljenja, pomanjkanja, skrbi in težav. Jaz sem že prešo in malin na kose sesekal in bom porabil les za kurjavo, ker nisem mogel prodati ne preše, ne malna. Kdo bo kupoval to nepotrebno reč v sedanjih časih? Kotel, za katerega sem pred dvanajstimi leti plačal trindvajset dolarjev, sem stolkel in podrtijo prodal starinarju za devetinštirideset centov. Ista usoda bo zadela tudi sode in vso pripravo, ki mi je sicer dobro služila v letih suše in pomanjkanja, pa bo kmalu brez potrebe. Najhuje smo prestali, Zgaga, zatorej pojdi in stori tudi Ti tako. Prelep pozdrav!

Izmed mnogih pisem, ki sem jih dobil v zadnjem času, je to edino, ki izraža velik optimizem, kar je vsekakor kreditno in razveseljivo dejstvo.

Strokovnjaki in učenjaki še niso dognali, kaj je narobe z deželo, toda jaz bi dejal, da je pomanjkanje dobre volje poglavitni vzrok. Takih ljudi kot je pisec gornjega pisma, takih ljudi nam manjka. Žal, da so tako redko posejani. Na milijone bi jih moralo biti, pa dvomim, če jih je par sto.

Ne bom tajil: pismo me je navdalo z velikim upanjem. In želim, da bi se koga drugega, da nas bo več v kompaniji.

Zdi se mi pa, da je šel pisec nekoliko predaleč, da je njegova vera preveč trdna in da bo razočaranje porazno vplivalo nanj. Daj Bog, da bi se ne vresničile moje temne slutnje.

In čbaš zato, ker sem s črnimi slutnjami ves prežet, ne bom razbil preše in malna, nad kotlom se ne bom znesel, sode bom pa lepo pomil in zamašil, ko bodo prazni. Za vsak slučaj in za vsako silo si bom pa tudi zapomnil naslov rojaka Predoviča, ki pošilja vsako jesen izborno grozdeje iz Californije.

Za sedanji politični položaj je namreč še vedno nadvse primeren hrvatska popevka, ki žalostno toži:

Daleki so poti, tamna je noč...

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANEBLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA STOPNI SEZNAM. Table with exchange rates for Jugoslavija and Italija. Includes Metropolitan Travel Bureau contact info.

Priloga cenono domače zdravilo "PAIN-EXPELLER". Description of the medicine and its benefits.

Mali Oglasi imajo velik uspeh. Prepričajte se! METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (FRANK SAKSER) 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje. Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (FRANK SAKSER) 216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ILJA ERENBURG

UMETNA NOGA

Mala črnooka Margot je lep model. Kadar ne pozira in ne spi, jo je mudi najti v zakotni kavarni "Rotonde".

coski umetniki so bili na fronti. inozemci so odpotovali na vse konce in kraje, akademije so bile zaprte.

Ko je Corvai prišel na dopust, je mala Margot visela na njem, žejno lovila sleherni njegov pogled.

Za vraga, ljubiti pa zna — to dekletce!

Jeseni petnajstega leta ni Corvai namah nič več pisal. Margot je čakala, plakala, tekala po vsakojakihi uradih, nato pa umolknila.

Corvai je pisal, da je bil v Argonih ranjen in ujet. Odrezali so mu levo nogo. Odleglo mu je in zdaj jo prosí, naj se ne razburja.

Če bi mu tudi obe nogi odrezali, bi ga imela še zmerom rada!

Prišla se je pripravljati na sprejem, steti je že popravila svoj stari kloboček, študirala vse mogoče barvne kombinacije.

Corvai se je vrnil še vse bolj molče in mračen. Njegove oči so bile kakor ugasle. Večer je presedel v "Rotondi" pri časi piva, nič ni slišal prijateljskih pozdravov in navdušenega Margotinega šebetanja.

Ne mara me več. Da, da, dobro vem! Dejal je, da mora imeti nogo in še... — duševno družico... Umetna noga je zelo draga, duševna pa... prenemurna sem, la bi vedela, kaj je to "duševna družica"?

Zaman smo jo tolažili. Zaman ji je Lucy svetovala, naj predela kloboček, zaman ji je Gabriela prigovarjala, naj si s komurkoli omisli majhen romanček.

Nekega večera pa je ozračje "Rotonde" pretresel nepričakovan dogodek. Margot, tista neuteljliva Margot, je ves večer pila šampanje in se poljubljala s starim, bogatim Američanom, svinjskim trgovcem iz Chicago, ki je bil prišel "pogledat Evropo med vojno" in se spotoma ustavil v "Rotondi".

Margote tri dni ni bilo v "Rotondi". Prišla je zjutraj — mirna je bila, malce zamišljena, z višnjevim kolobarji okrog oči. — Odvedla me je v stran, mi pokazala pismo in me vprašala.

Je dobro napisano? Evo, kaj je stalo v pismu;

"Družbi za izdelovanje umetnih nog "Selekt". Prilagam tristo frankov in vas prosim, da pošljete eno umetno nogo na naslov Mr. Corvaija... Prilagam mero. Prosim vas tudi, ne pišite mi, da ste pre-

jeli kak denar, recite, da pošiljate nogo za reklamo...

"Prečitala sem oglas v časnikih. Te noge so kakor prave, se spoznati jih ne moči. Samo nikomur ne povej, če ne bo izvedel. Zdaj bo imel nogo... duševno družico si bo pa že sam našel... Ni res!"

ODKOD SO PEČI S PEČNICAMI?

Predhodnica moderne peči na pečnice je bila zidana peč, ki je sicer dobro grela, a porabila silno dosti drv (premoaga takrat še niso poznali).

TEHNIKA IN ČAS

Eden najpomembnejših francoskih raziskovalcev, kemik Marcelin Berthelot, je nekoč dejal: "Človek se bo nekoč posrečilo oživiti podoba Aleksandra Velikega ali Napoleona kakor sta živela, se kretala in govorila, iz tiste senice, ki jo je njiu telo vrglo na kakšno skalo!"

Človeška tehnika je mogočnša in dobra polovica njenih odkritij je le srodstvo za obvladanje razdalj, za znanjšanje prostora.

Vsi navedeni pripomočki so le pripomočki našemu spominu za pretekle dogodke, kakor knjige v knjižnici ali arheološke najdbe v muzejih.

Vsi navedeni pripomočki so le pripomočki našemu spominu za pretekle dogodke, kakor knjige v knjižnici ali arheološke najdbe v muzejih. Gre za drugo stvar. V naravi se nič ne izgubi in tudi podoba Aleksandra Velikega pred tisto skalo živi še dalje v eterskih valovih žarkov, ko so jo nekoč osvetljevali in tvorili.

ŠTORKLJA V LEVI JAMI

Rotterdamski listi poročajo o čudni pustolovščini neke štorklje v levi jami. V velikem cirkusu, ki je tam gostoval te dni, imajo osena krasnih levov.

Po vsej človeški pameti je bilo pričakovati, da se bodo lačne zverj vrgle kakor strela na ubogo ptico in jo v hipu pospravile do zadnje košice.

Bridkost, jeza, groza in ogorčenje, vse to je bilo krivo da je napadla vojvodinjo de Champdoce huda vročica.

UMRETI JE NEUMNOST

Bernard Shaw je pred leti zapisal, da je nesmisel, če človek tako kmalu umre, ta nesmisel pa nastaja tako, da živi nespametno.

Na javnem predavanju je ta mož, ki se imenuje Paul Adolf Ramboe proglašil najprvo umetna znojilca, napakana polja, izrečano moko in konzerve za pomočnike mrti, zlasti konzerve, o katerih trdi, da "pru-avljajo človeku nagajenje do raka."

Takšna so Ramboeova mikrobitična pravila. Ravnaj se po njih in postaneš Metuzalemov tekavec. Samo: kakšen smisel je v tem postati Metuzalem na račun vseh malih nerednosti in nepravilnosti, ki delajo življenje šele zanimivo?

VAMPIRJI VELEMESTA ROMAN Spisal EMILE GABORIAU

81 — Vi pa, — je zarohnel s hrupavim glasom. — pozabljate, da sem vaš mož, da ste moja... To vam pokličem v spomin. Jutri ob desetih bom tu. Na svidenje!

Odhitel je v trenutku, ko je bila ura dve; krenil je naravnost na trg pred Invalidnico. Vojak je še vedno držal njegovega konja Romula.

Pazi, da te ne bo kdo videl, ko boš vodil konja v stajo. — mi je dejal. — Potem pa pridi k meni, potreben mi je tvoj svet.

— Hvala, doktore, — je zamrmral, — hvala za veselo novice. — Ah, kako sem srečen... Toda dovolite, da odhitim k vojvodinji.

Toda namesto da bi odšel k svoji ženi, je hitel Norbert v knjižnico in se zaklenil v njo. Vest o ženini nosečnosti ga je bila spravila iz ravnotežja.

— Ah, nikoli! — je vzkliknil. — Nikoli! — Raje ga lastnoročno zadavim! Pred vojvodinjo je skrtil vse svoje ogorčenje in bil je z njo zelo obziren.

— No torej! — ga je vprašal. — S te strani je vse urejeno, gospod vojvoda.

— Karolina! — Je odpotovala, gospod vojvoda. Sam sem jo posadil na voz in ji dal dvajset tisoč frankov.

— Kaj pa z ono drugo? — je vprašal radovedno. Stari služabnik je žalostno zmajal z glavo.

— Ta mi dela preglavice, — je odgovoril. — Vidim jasno njeno nevarnost, ki ni baš majhna.

— Saj sem vas tudi ubogal, gospod vojvoda, in storil sem vse, kar je bilo v mojih močeh.

— Kaj pravite! — Da, da. Našel sem mladega trgovskega potnika in mu natvezil, da ga pošiljam v Egipt nakupit bombaževine.

— Norbert od tega trenutka cela dva dni ni imel zase niti minute časa Zdravnika sta mu bila dala iskričo upanja, toda zelo slabo.

Četrtega dne je vročica končno ponehala, bolnica se je zavedla in Norbert se je lahko zopet zatopil v svoje misli.

Kaj pomeni, da se Diana de Mussidan, ki je prihajala prej vsak dan, zdaj niti pokazala ni? To se mu je zdelo tako čudno, da je sklenil pisati ji in jo obvestiti o boleznij vojvodinje de Champdoce.

Čez dobro uro je pa dobil tale lakonični odgovor: "Ali boste mislili, da je to pretveza? — Upam, da ne. Moj mož je pravkar sklenil, da preživiva zimo v Italiji. Odpotujeva še nočoj. Zbogom! — D."

Naj je že bila pretveza ali ne, jasno je bil dovolj, da ga je puščala samega v trenutku, ko ga je vse zapuščalo. In pri tem je bil tako zaslepljen, da je verjel, da ji je ob odhodu hudo kakor njemu.

Minilo je pet dni. Norbert se ni bil prebolel tega udara, ko ga je zdravnik zjutraj poklical k oknu in mu svečano sporočil, da je vojvodinja de Champdoce noseča.

Zares, vojvodinja de Champdoce je bila noseča in to je bila tajna, ki jo je hotela izdati markizu de Croisenoisu, ko je vstopil v spalnico njen mož.

To je bila misel, ki jo je priklepala na domače ognjišče in ji dajala moč, da je kljubovala solzam in prošujam Georga de Croisenoisa, ko jo je na kolenuh prosil, naj pobegne z njim.

Toda vsega se človek naveliča. Ljudje so pozabili tudi na Croisenoisa in Norbert je lahko mislil, da ga nikoli ne bo zadela pravična kazen za zločin.

Živel je v svoji palači sam, mračen, vedno zamišljen, vedno pod vplivom fiksne ideje. Ni mogel odvrniti misli od otroka, ki se je pripravljal priti na svet.

Norbert si je oddahnil. Spomin na to delkino ga je mučil. — Kaj pa z ono drugo? — je vprašal radovedno.

Stari služabnik je žalostno zmajal z glavo. — Ta mi dela preglavice, — je odgovoril. — Vidim jasno njeno nevarnost, ki ni baš majhna.

Saj sem vas tudi ubogal, gospod vojvoda, in storil sem vse, kar je bilo v mojih močeh.

Kaj pravite! — Da, da. Našel sem mladega trgovskega potnika in mu natvezil, da ga pošiljam v Egipt nakupit bombaževine.

Norbert od tega trenutka cela dva dni ni imel zase niti minute časa Zdravnika sta mu bila dala iskričo upanja, toda zelo slabo.

Četrtega dne je vročica končno ponehala, bolnica se je zavedla in Norbert se je lahko zopet zatopil v svoje misli.

Kaj pomeni, da se Diana de Mussidan, ki je prihajala prej vsak dan, zdaj niti pokazala ni? To se mu je zdelo tako čudno, da je sklenil pisati ji in jo obvestiti o boleznij vojvodinje de Champdoce.

Čez dobro uro je pa dobil tale lakonični odgovor: "Ali boste mislili, da je to pretveza? — Upam, da ne. Moj mož je pravkar sklenil, da preživiva zimo v Italiji. Odpotujeva še nočoj. Zbogom! — D."

Naj je že bila pretveza ali ne, jasno je bil dovolj, da ga je puščala samega v trenutku, ko ga je vse zapuščalo. In pri tem je bil tako zaslepljen, da je verjel, da ji je ob odhodu hudo kakor njemu.

Minilo je pet dni. Norbert se ni bil prebolel tega udara, ko ga je zdravnik zjutraj poklical k oknu in mu svečano sporočil, da je vojvodinja de Champdoce noseča.

Zares, vojvodinja de Champdoce je bila noseča in to je bila tajna, ki jo je hotela izdati markizu de Croisenoisu, ko je vstopil v spalnico njen mož.

Ali imate Koledar za l. 1933

Za 50 centov dobite

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA — POVESTI, ČLANKI IZ ZEMLJEPISJA, ZGODOVINJE IN NARAVOSLOVJA. — POLEG TEGA SPISOV DVEH NAŠIH PISATELJEV TROHE IN RUPNIKA; PESMI BUKOVINSKEGA IN OPIS NAŠEGA "SEVERNEGA ROMARJA" PLANINŠKA.

Slovenic Publishing Company 216 West 18th Street New York, N. Y.

Pošljite naročilo še danes!

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE "GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač ga vsi Slovenci v vsi skotici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

NADALJEVANJE SLEDI Ljubiteljem leposlovja Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne. Knjigarna "Glas Naroda"

JUDITINA PRISEGA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

Ne, ne oče, žensko bitje, ki sem ga srečal v gozdu, more biti samo gozdna kraljica. Sicer ni imela zlatih oči gozdne kraljice, kot pripoveduje pravljica, temveč čudovito lepe rjave oči, ki so žarele kot biser, toda gozdna kraljica je bila vendar le. Imela je krasno zlate lase, seveda moderno prištržene, obležena je bila v belo obleko in v roki je nesla velik sopek šmarnic. In pela je čarobno lepo pesem, samo tako pol tiho, toda komaj sem se ubranil njenega čara. Bila je zelo, zelo mlada in njene oči so me pogledale tako zažgano, kot bi hotele vprašati: — Od kod prideš ti čudno človeško bitje? Kaj hočeš tukaj v mojem gozdu? — Ves sem bil zbežan in nisem mogel storiti ničesar drugega kot nepremično v njo gledati. Toda ta čar je bil kmalu razrešen: iz goščave stopi ženska o koli trideset let in pravi moji gozni kraljici: — Vseposod sem iskala vijolice in sem našla samo eno in zdaj sem zelo trudna. — Nato pa ženska zagleda mene in začne: — Strašno! — in s tem prepodi gozdno kraljico. Obe izgineta v goščavi in ves čar je minul. Mlada dama pa je govorila angleško. Ali morejo gozdne kraljice imeti angleške spremljalke?

Ne, — odgovori smeje oče, — bila je Amerikanka in njeno ime je Miss Mildred Field.

Še ta! — zakliče Lutz začuden, nato pa smeje pogleda očeta in vpraša: — Mogoče mi moreš tudi povedati, kdo je bila ona gozdna kraljica? Počakaj, bom sam prišel na to. Ali ni na gradu Erlau na obisku Miss Field? Da! In tako moja gozdna kraljica ne bo nikdo drugi kot mlada grofica Erlau.

Tako je, Lutz.

Lutz se oddahne.

Za Boga, kako je to lepo dekle, oče!

Oče mu zapreti s prstom.

Vendar ne boš uganjal kakih neumnosti?

Ako misliš, da bom svoje srece izgubil na to čarobno bitje, potem ti moram povedati, da to ne bi bila nikaka neumnost.

Pa vendar: prvič, ker je grofica, in drugič, ker je revna kot cerkvena miš.

Oboje me ne more prestrašiti, oče, to mi lahko verjameš.

Ti pa boš ostal pameten in boš držal svoje srece na vajetih. Lutz globoko in težko vzdihne.

To bi bil moral že prej povedati. Zdaj je za to že prepozno.

Ne bodi neumen, Lutz.

Toda, oče, začaran sem, popolnoma začaran, to mi moreš verjeti. Ako je bila to mlada grofica, potem je sladka, mlada grofica in z menoj bo tako, kot z onim mladim vitezom — saj veš — "ne prideš nikdar več iz tega gozda". Od sedaj naprej bom vedno iskal gozdno kraljico, kadarkoli bom jahal skozi gozd.

V njegovih besedah je bilo nekaj resnega in oče ga skrbno pogleda. Baron Borau pa pravi z žalostnim glasom:

Varijate se pred takim čarom, mladi prijatelj, to vam svetujem, da nikdar več ne iščete gozdne kraljice.

Lutz Werner začudeno pogleda barona. Ali je bil tudi sam že kdaj v čarobnih vezeh? Ali je to pri takem čudaku sploh mogoče?

In zdelo se mu je, kot bi v dnu njegovih oči ležala težko bol. Toda Lutz ni hotel, da bi zavladalo preveč resno ozračje, zato reče:

Malo se bom pustil začarati; to je saj malo poezije v vsakdanjem življenju.

In zopet je dal duška svoji mladeniški razposajenosti, tako da se oče pomiri. Malo se je bal pri misli, da bi mu sin pripeljal v hišo revno komteso, toda slednjic si je mislil, da je Lutz govoril samo v šali.

Ako pa bi mogel svojemu sinu videti v sreci, tedaj bi opazil, da je tam že tesno bila vtisnjena podoba mlade lepe komtese.

Felice Erlau je v resnici napravila globok utis na Lutz Wernerja. In ko bi le še slutil, da si je Felice belila glavo, kdo bi mogel biti ta tuji mladenič na konju, ki jo je srečal v gozdu, tedaj bi se bolj mislil na njo.

Vaekakor pa je imel trdno voljo, da zopet kmalu vidi mlado gozdno kraljico. Sedaj je saj vedel, kdo je in kje jo more iskati.

Takoj po večerji se je komercialni svetnik odpeljal proti Berlinu. Nič več je ni mislil na ta, da bi mogla mlada komtesa postati nevarna za njegovega sina.

Gospa Hein je z veseljem sprejela povabilo na čaj na grad Erlau za sebe in za neakinja.

Ali vidiš, Judita, kako plemenita je grofica? Četudi živi sedaj popolnoma sama za sebe, nas vendar povabi. Gotovo sta ji njena otroka povedala, da ji me ne bova prinesla v njeno življenje nikakega nemira.

Judita pa je morala še vedno zatajiti neko mrznjo do grofice. Dobro je opazila, da sta Hans in Feliks skušala opravičiti svojo mater. In začela je pravno, ako je bila mnenja, da je prišlo povabilo na čaj samo vsled prigravarjanja obeh otrok in sta jo prepričala, da teta Ana ne pričakuje od nje nikake pomoči. Toda, kakor je Judita cenila grofice, ki je ni niti poznala, tako je tudi pravilno mislila o grofu in komtesi in veselila se je, da sta ta dva mlada človeka boljše vedela, kaj je hvaležnost, kot pa njihova mati.

Ko tedaj pride Felice, da gre z Judito na parado, se Judita iz srea razveseli. In teta Ana z velikim veseljem gleda za obema in se je tudi veselila, da je njena Judita našla tako lepo tovarišico in prijateljico.

Obe se med potom živahno razgovarjata in njuni sreci se zblizujeta. Felice pravi, da jo veseli, da prideta Judita in njena teta prihodnji četrtak na Erlau.

Erlau je davno ni več naš, toda pokazati vam morem park in tudi iti z vami nekoliko po gozdu. Spoznali se boste tudi z Miss Mildred Field, toda nikar se je ne ustrašite. Malo je nerodna. In če mama misli, da se bo Hans slednjic odločil, da jo poroči, tedaj se zelo moti. Moj brat bo rad za nas delal, toda — da bi se pa za nas prodal, — ne, tega ne bo napravil in tudi ne sme. Na svojega brata sem zelo ponosna, zelo fin je. Pa tudi meni bo pomagal, da bom tudi jaz postala neodvisna.

In Felice Juditi zaupno pove, kak načrt sta napravila z bratom in ako se veseli biti njegova tajnica.

Z velikim zanimanjem poslušala Judita njeno pripovedovanje in obide jo nekam čuden občutek, ko je Felice tako pohvalno govorila o svojem bratu.

Judita ni bila tako odkrita kot Felice, toda tudi sama ji marsikaj pove iz svojega življenja.

Ko prideta na promeno, obe za nekaj časa umolkmeta. Ob krasnem majnikovem dnevu so bili skoro vsi letoviščarji, ki so že bili v Seharzenbergu. Dame so nosile že pomladanske obleke, nekateri gospodje pa so pustili klobuke doma, da bi tem bolj čutili v svojih lasih pomladansko sapo. Godbe sicer še ni bilo, toda pri vsem tem je bilo med množico živahno vrvenje.

(Dalje prihodnjic.)

... SKUPNA ... POTOVANJA pod osebnim vodstvom

V LJUBLJANO SE VRŠE LETOS

s sledečimi parniki:

AQUITANIA preko Cherbourga 6. APRILA — VELIKONOČNI IZLET POTEM SE DVA IZLETA — 10. MAJA IN 5. JULIJA

CHAMPLAIN preko Havre 1. APRILA — VELIKONOČNI IZLET POTEM PA DVA IZLETA s parnikom ILE DE FRANCE — 18. APRILA in 27. MAJA

SATURNIA preko Trsta 1. APRILA

BREMEN preko Cherbourga 31. MARCA S parnikom COLUMBUS pa 22. APRILA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj takoj piše za potovanja in preskrbeli homo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE SE DAVES NA:

Metropolitan Travel Bureau

(Frank Sakser)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Iz Jugoslavije.

Strašna smrt v snežnem metežu.

Strašna nesreča je doletela družino čevljarja Ivana Valenta iz Klisa v Dalmaciji. Blizu vasi Han so zmrznili v strašnem snežnem metežu sofer, čevljarjeva soproga in 14-letni sin, oče in še en potnik sta se pa komaj rešila. Pretekli dni zvečer je krenil Valenta z lastnim avtomobilom preko Sinja proti Banja Luki, kamor se je hotel z družino preseliti. Za Sinjem se je vreme nenkrat poslabšalo, za vasjo Han so pa oblačila v snežnem metežu. Hoteli so oditi peš do bližnje vasi, čevljar je šel prvi, za njim pa žena in sin. Sin in mati sta se kmalu vrnila v avto, kjer je bil ostal tudi sofer. Čevljar in njegov znanec sta srečno prispela da vasi, toda nihče si ni upal pohiteti v silnem snežnem metežu daleč na gesto in tako sta ostala mati in sin s soferjem čez noč prepuščena strašni usodi. Vsi trije so zmrznili in sneg jih je zametel tako, da so jih zjutraj komaj našli. Mati in sin sta bila v smrtnem boju objeta.

Demar so hoteli ponarejati.

V Brodu so zasačili ponarejal-sko družbo, ki je hotela ponarediti za 1.500.000 Din tisočakov. Vse je bilo že pripravljeno, nekaj bankovec je bilo že ponarejenih, v prometu pa še niso bili.

Otrok v kropu.

V Varaždinu so pri Alojziji Berkali in gredi vodo. Gospodinja je postavila veli klonce kropa na tla in nesreča je hotela, da je prihitel od nekod dveletni sinček Berove Branko, ki mu je spodrsnilo in zvrnil se je v lonec. To se je zgodilo tako hitro, da mati ni imela kdaj nesreče preprečiti. Nesrečnega otročička so prepeljali v bolnico, kjer je kmalu v strašnih mukah umrl.

Za milijone se pripravajo.

V beograjski javnosti se je razvila cela polemika okrog zapuščene umorjene milijonarkine Mitričevićeve. Ne vedo namreč, komu naj pripade bogastvo skope in lakomne starke. Oporoke ni zapustila, našli so samo pismo, ki se da iz njega sklepati, da je hotela bogata starica zapustiti svojo hišo invalidom. Nekateri pa menijo, da to ni zadosten dokaz in da invalidi nimajo pravice do milijonarkine hiše. Drugi zopet trdijo, da mora biti neke oporoka, ki se bo še našla.

Otrok našel mater mrtvo.

Blizu Kalnika pri Križevcih je zmrznila Eva Škerlec iz Kalničkega Ljublja. Zvečer se je vračala od svoje sestre, bila je močno vinjena, pa je padla v jarek in zmrznila. Mož je poslal zjutraj 8-letnega sinčka iskat mater. Našel jo je mrtvo in ves prestrašen je hitel povedat očetu, kaj se je zgodilo.

Samomor božjastnika.

V bližini Herecnogov je legel na tračnice 20-letni božjastnik Dušan Parijev in vlak ga je strahovito razmesaril. Strojvođa bi moral vlak ustaviti, da ne teče prog tik ob morju in bi bila nevarnost za ves vlak.

Drzno razbojništvo sredi Zagreba.

Te dni je bilo izvršeno sredi Zagreba drzno razbojništvo. V Vrhovčevi ulici 12 stanuje karlovaški tovarnar Anton Cabas in pri njem služi Marija Mergus. Te dni zjutraj sta se nenkrat pojavila v Cabasovem stanovanju dva elegantna mladeniča z revolverji v rokah, vdrla sta v tovarnarjevo spalnico in zaklicala: — Stari, koliko denarja imaš! — Tolova-ja je pa opazila pravočasno služkinja, ki je začela skozi okno klicati na pomoč. Čim sta vlomilec opazila nevarnost, sta jo odkurila. Cabasca so morali prepeljati v bolnico, ker sta mu zadala vlomilec več poškodb.

Vroč ljubezni se vera ne more ohladiti.

Iz vasi Trnova pri Sarajevu je pobegnula lepa muslimanka 16-letna hči Alibega Murge Rabija z županovim sinom Krsto Pržuljem. Ker se zaradi razlike v veri nista mogla poročiti, sta pobegnila.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH-SLOVENE READER)

Stara cena

\$2. —

Narodite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street

New York City

KONEC KOMEDIJE Z KONOLOMOM

V Franciji je izšel zakon, ki je zadal smrtni udarec zakonolamski komediji, kajti po tem zakonu se vsa procedura ugotovitve zakonoloma, ki je bila v malo spreminjenih oblikah višek takšne komedije, ne bo več vršila na dosegljivi način: pod vodstvom prevaranega zakonoloma druga se nenadoma pojavijo pred hišo, v kateri se vrši greh, policija s komisarjem. Policisti zasedejo stopnice in izhode, komisar odide z nekoliko pogumnimi stražniki pred vrata, za katerimi praktična zakonolom, potrika energično nanje in zahteva, naj se v imenu zakona odprejo. Če se trikratoma pozivu nihče ne odzove, stopi v akcijo ključavničar, ki vrata v nekoliko minutah odpre.

Nesrečnež ali nesrečnica, ki so jih učeli na ta način, prideta nato pred tribunal, ki ju obsodi vedno enako na 16 frankov globe — pegojno. Po novem zakonu ne bo več mogoče zasačiti nobene dame, za silo pogrnjene s pladno, ali gospoda v spodnjih hlačah, kajti zakonec, ki bi hotel zasačiti nezvestega druga in flagrantni, bo moral dan in kraj zakonolomskega dejanja napovedati že tedne prej s posebno ulogo na preiskovalnega sodnika in še potem bo ugotovitev dejanja odvisna od dobre volje slednjega. Praktično bo zakonolom odslej torej neugotovljiv. In tako bodo morali francoski avtorji zakonolomskih komedij poiskati končno kakšen nov motiv za svoja dela.

ČUDEN VZROK LETALSKIH NESREČ

Nad angleškim krajem Davyhallinom se je primerilo v zadnjih letih več letalskih nesreč in ljudje so začeli iskati vzrokov z najbolj fantastičnimi domnevanji. Resnica je pa vendarle prekosila domišljijo, dasi je razmeroma preprosta.

Pred kratkim se je dvignilo v zrak letalo, da temeljito preišče vzroke nesreč. Približno nad ožjim mestom teh nesreč je pilot hipoma opazil, da drvi proti njemu z veliko brzino drugo letalo. Že je hotel aparat naglo obrniti, da bi preprečil trčenje, ko je spoznal, da je to letalo samo zrealna slika njegovega letala na megljeni plasti, kakršna se v tem kraju često stvori. V primerih nesreč so se dala krmarji gotovo prenamamiti od te zrealne slike in so prehitro obrnili letalo, da se izognejo trčenju ali pa so izgubili v hipni zmedenosti oblast nad aeroplanom, da je strmoglavil na tla.

NAJZAPELJIVEJŠA LETA

Neki pariški list je razpisal anketo o vprašanju, v kateri starosti nabi je ženska, najzapeljivejša. Poplava odgovorov, ki jih je sprejel, dokazuje, da imajo Parižani z žensko starostjo očitno mnogo brige. Med drugimi je odgovorila pisateljica Marcelle Vioux:

"Ženske so v 18. letu najzapeljivejše. Lahko so v tej dobi neumne, a so vsaj često najlepše. Lepota in svežost štejeta vse — pamet, manire, kultura, vedenje so stvari, katerih današnji moški ne zahtevajo več. Vrhu tega me starejše ženske teh lastnosti itak nimamo."

Neki romanopisec je sestavil spet naslednje čudno tabelo o medsebojni "starostni ubranosti" obeh spolov: ženska 10 let — moški 80 let; ženska 20 — moški 70; ženska 30 — moški 60, itd.

Istotoliko zanimanja je vzbudilo vprašanje o "tipu najuspešnejšega moža". Znani londonski veletrgovec Gordon Selfridge je odgovoril, da ima največji uspeh možki, ki ima "takt, poznanje človeka, prilagodljivost, čut za vrednost časa, uporabnost za vse stvari in brezbriznost za vse ovire". O dobrih lastnostih takšnega moža pa je sestavil naslednji pregled v odstotkih: razsodnost in zdrava pamet 25 odstotkov, domišljija 15 odstotkov, energija, telesna in duševna, 12 odstotkov, odločnost 12 odstotkov, pogum in pripravljenost za vsak poskus 11 odstotkov, ambicioznost 10 odstotkov, samozaupanje 10 odstotkov. Sreči, ki ima pri uspehu tudi nekaj besede, je pustil menda ostalih 5 odstotkov.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

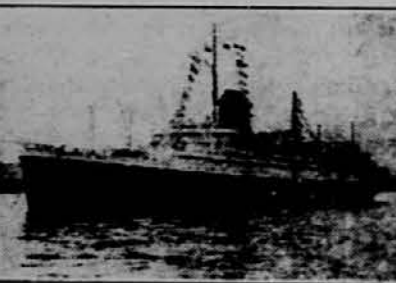
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

VELIKONOČNO SKUPNO POTOVANJE

v stari kraj se vrši na najnovšem in najudobnejšem parniku FRANCOSKE PROGE

"CHAMPLAIN" 1. APRILA 1933

Prostorne kabine z najmodernejšimi napravami, dobra domača hrana, obilna zabava, izvrstna postrežba.

CENE ZA TRETJI RAZRED:

od New Yorka do Havre \$77.00

od Havre do Ljubljane \$14.75

od Havre do Zagreba \$16.52

od New Yorka do Trsta \$75.99

RETUR-KARTE

Do Havre \$155.50, do Ljubljane ali Zagreba \$171.50, do Trsta \$159.50

Udobna in hitra vožnja po nizki ceni.

Za vsa nadaljna podrobnosti o parniku, potnih listih, permitu itd. pišite takoj na

LEO ZAKRAJSEK GENERAL TRAVEL SERVICE

1359 Second Ave, New York, N. Y.

French Line

SHIPPING NEWS

4. marca: Paris v Havre, Saturnia v Trst, Veendam v Boulogne

8. marca: Leviathan v Cherbourg, Hamburg v Hamburg

9. marca: Dresden v Bremen

10. marca: Olympic v Cherbourg

11. marca: Champlain v Havre, Rex v Genoa

14. marca: Bremen v Bremen

15. marca: Deutschland v Hamburg

17. marca: Aquitania v Cherbourg

18. marca: Lafayette v Havre, Conte di Savoia v Genoa

22. marca: Europa v Bremen, Manhattan v Havre, New York v Hamburg

24. marca: Paris v Havre, Majestic v Cherbourg

25. marca: Augustus v Genoa

29. marca: Albert Ballin v Hamburg

30. marca: Bremen v Bremen

31. marca: Olympic v Cherbourg

1. aprila: Rex v Genoa, Champlain v Havre, Volendam v Boulogne

5. aprila: Aquitania v Cherbourg, Hamburg v Hamburg

7. aprila: Europa v Bremen

8. aprila: Conte di Savoia v Genoa

12. aprila: Deutschland v Hamburg

14. aprila: Rotterdam v Boulogne, Saturnia v Trst

15. aprila: Bremen v Bremen

18. aprila: Majestic v Cherbourg, Paris v Havre

19. aprila: Manhattan v Havre, New York v Hamburg

21. aprila: Olympic v Cherbourg, Mauretania v Cherbourg

22. aprila: Champlain v Havre, Roma v Genoa

25. aprila: Leviathan v Cherbourg, Europa v Bremen

26. aprila: Berengaria v Cherbourg, Albert Ballin v Hamburg, Veendam v Boulogne

29. aprila: Ile de France v Havre, Augustus v Genoa

Advertisement for 'GLAS NARODA' featuring 'Vsakouvrstne KNJIGE' and 'POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO se dobi pri "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y. POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN